

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/o-ipn/ogloszenia/poszukiwani-swiadkowie/33083,Apel-o-pomoc-w-odszukaniu-zaginionych-dowodow-rzeczowych-przedmiotow-odkopanych-.html>
12.03.2026, 06:22

Apel o pomoc w odszukaniu zaginionych dowodów rzeczowych - przedmiotów odkopanych w trakcie przeprowadzonej w 1946 r. ekshumacji zwłok osób zamordowanych w Piaśnicy

Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Gdańsku w związku z prowadzonym śledztwem sygn. akt S 56/11/Zn w sprawie zbrodni nazistowskiej – masowych zabójstw dokonanych w Piaśnicy koło Wejherowa jesienią 1939 r. poszukuje zaginionych przedmiotów – dowodów rzeczowych odnalezionych podczas ekshumacji przeprowadzonej na miejscu zbrodni w październiku 1946 r.

Ustalono, iż wówczas oprócz zwłok części zamordowanych odkopano w zbiorowych mogiłach również szereg przedmiotów należących do ofiar, które zostały opisane w sporządzonym protokole tej czynności. Były one przekazane na przechowanie Polskiemu Związkowi Zachodniemu Obwód w Wejherowie. Następnie pokazano je publicznie na wystawie w miejscowym Gimnazjum Państwowym tak, aby na ich podstawie umożliwić identyfikację zwłok zamordowanych. Prawdopodobnie później takie same wystawy były zorganizowane jeszcze w Gdyni i być może w Bydgoszczy. Ostatecznie przedmioty te trafiły na przechowanie do Zarządu Okręgu Polskiego Związku Zachodniego w Gdańsku z siedzibą w Sopocie. Zostały one oczyszczone, zdezynfekowane, posegregowane, zapakowane w odrębne pudełka („gablutki”) i umieszczone w jednej skrzyni opisanej „Ekspozyty z Wystawy Piaśnickiej”. Wśród nich były: krzyżyki, medaliony, obrączki, modlitewniki i inne przedmioty osobiste (203 sztuki). Razem z nimi przechowywana była bogata dokumentacja fotograficzna (nigdzie nie publikowana) na której przedstawiono: przebieg ekshumacji, odnalezione przedmioty i poszczególne zwłoki. Ostatnia informacja o nich pochodzi z dnia 24.12.1948 r. Dalsze ich losy nie są znane. Oprócz dokumentów sprzed tej daty dotyczących tych przedmiotów, które zachowały się w formie szczątkowej, jak dotąd brak jakichkolwiek późniejszych materiałów archiwalnych, które umożliwiły by ich odnalezienie. Polski Związek Zachodni został zlikwidowany w 1950 r. i nie wiadomo co dalej stało się z poszukiwanymi dowodami rzeczowymi. Ich odnalezienie ma istotne znaczenie dla przebiegu śledztwa, a wartość historyczna i pamiątkowa tych przedmiotów jest ogromna. Umożliwiło by to podjęcie decyzji co do wydania części z nich żyjącym jeszcze najbliższym krewnym ofiar. W związku z tym zwracam się z apelem do tych wszystkich, którzy posiadają jakąkolwiek wiedzę o losach poszukiwanych dowodów rzeczowych po 1948 r. o przekazanie tych informacji na adres Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Gdańsku, ul. Witomińska 19, 81-311 Gdynia lub telefonicznie nr tel. 058 6606745.

Naczelnik
Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu
w Gdańsku
prok. Maciej Schulz